

SAK NR 038-2017

ORIENTERING OM ANTIBIOTIKASTYRINGSPROGRAMMET

Forslag til

VEDTAK:

Styret tar orienteringen om antibiotikastyringsprogrammet til orientering.

Brumunddal, 19. april 2017

Alice Beathe Andersgaard
administrerende direktør

1. Bakgrunn

Regjeringen la i juni 2015 fram «Nasjonal strategi mot antibiotikaresistens 2015 - 2020», med fem helsespesifikke mål:

1. Antibiotikabruken i befolkningen er redusert med 30 prosent målt i DDD/1000 innbyggere/døgn sammenlignet med 2012.
2. Norge er blant de tre landene i Europa som bruker minst antibiotika til mennesker, målt i DDD/1000 innbyggere/døgn.
3. Gjennomsnittlig forskrivning av antibiotika er redusert fra dagens 450 resepter til 250 resepter / 1000 innbyggere / år.
4. Forskrivningen av antibiotika ved luftveisinfeksjoner er redusert med 20 prosent målt i DDD/1000 innbyggere/døgn sammenlignet med 2012.
5. Det er gjennomført studier av sykdomsbyrde ved antibiotikaresistens, konsekvenser av eventuelt for lav antibiotikabruk og effekt av smitteverntiltak.

«Nasjonal strategi mot antibiotikaresistens 2015 - 2020» er fulgt opp med en handlingsplan «Handlingsplan mot antibiotikaresistens i helsetjenesten - med det mål å redusere antibiotikabruken i befolkningen med 30 prosent innen utløpet av 2020». Handlingsplanen viser hvilke tiltak Helse- og omsorgsdepartementet vil sette i verk for å nå målet i strategien. Helse- og omsorgsdepartementet skriver i innledningen; *”Antibiotika spiller en nøkkelrolle i dagens pasientbehandling. For at antibiotika også i fremtiden skal være en effektiv behandling mot alvorlige infeksjonssykdommer, må antibiotikabruken være riktig og minst mulig. Fortsetter dagens utvikling med økende antibiotikaresistens, kan vi om kort tid komme i en situasjon der infeksjonsrisikoen ved å gjennomføre standardoperasjoner som keisersnitt, hofteoperasjoner og hjertekirurgi blir for stor. En slik utvikling vil få store konsekvenser for nordmenns helse. Arbeidet mot antibiotikaresistens må derfor prioriteres høyere i helsetjenesten.”*

Bakgrunnen for strategien er et sterkt økende antibiotikaforbruk nasjonalt i perioden 2005 til 2012, med en svak nedgang i 2013 og 2014. I samme periode er det i tillegg en markant økning i bruk av bredspektrede antibiotika. Disse medikamentene er helt nødvendige i behandling av de mest alvorlige infeksjonene. Økt antibiotikaforbruk gir økt resistensutvikling. Kun 9 % av antibiotikaforskrivning skjer i sykehus, og det er økt bruk av bredspektrede medikamenter som utgjør den største utfordringen i spesialisthelsetjenesten. Målet med strategien er å stoppe den økende resistensutviklingen ved å redusere all bruk av antibiotika. Dette vil sikre at vi fortsatt har behandlingsmuligheter i fremtiden.

«Nasjonalt kompetansesenter for antibiotikabruk i spesialisthelsetjenesten» koordinerer antibiotikastyringsprogrammet gjennom en handlingsplan for å redusere forbruket av fem grupper bredspektret antibiotika i sykehus med 30 % fra 2012 til 2020. Programmet skulle iverksettes i 2016 og implementeres i sykehusene i 2017.

.

2. Saksframstilling

Forbruk av bredspektrede antibiotika i Sykehuset Innlandet har ligget under landsgjennomsnittet for sykehus, men også i Sykehuset Innlandet har forbruket økt etter 2012. For å nå målet om 30 % reduksjon må forbruket reduseres.

Antibiotikastyringsprogrammet ble igangsatt i 2016. Smittevernlege, hygienepleier og farmasøyt innleid fra Sykehusapotekene deltok på et opplæringsprogram i regi av «Nasjonalt kompetansesenter for antibiotikabruk i spesialisthelsetjenesten» våren 2016.

I september ble det arrangert en fagdag om antibiotikaresistens med deltagelse fra Sykehuset Innlandet, kommunchelsetjenesten og begge fylkesleger

Det har også vært avholdt møte med det nasjonale kompetansesenteret Et overordnet antibiotikateam er etablert med godkjent mandat for arbeidet i Sykehuset Innlandet (vedlagt).

Det er videre utarbeidet en milepælsplan for årene 2017 – 2020, og antibiotikateamet skal i samarbeid med divisjonsvise representanter utarbeide en konkret plan for hvordan arbeidet med å styre antibiotikabruk skal foregå lokalt.

Sykehuset Innlandet har ikke elektronisk kurveløsning med mulighet for statistikk over faktisk forbruk. I påvente av elektronisk kurve vil vi overvåke innkjøp av antibiotika ned på avdelingsnivå, ved bruk av innkjøpsstatistikk fra Sykehusapotekene.

Prioriterte tiltakspunkter for å følge opp bruk av bredspektrede midler er:

- Dokumentasjon i journal. Legene må begrunne årsak til beslutning om behandling med bredspektrede medikamenter.
- Korrekt valg av medikament. Sykepleierne skal etterspørre vurdering av eventuell endring til mer spesifikt rettet antibiotikum når det foreligger prøvesvar fra mikrobiologisk avdeling.

Vurderingene skal etterspørres ved forberedelser til visitt og i tverrfaglige møter ved pasientsikkerhetstavler. Det utarbeides tiltakskort for dette i lommeformat som inngår i Sykehuset Innlandets Pasientsikkerhetsbok.

For å styrke kompetansen for riktig valg av antibiotika og anbefaling av mulig alternativ behandling benyttes en nasjonal antibiotikaveileder. Denne ligger i Sykehuset Innlandets kvalitetssystem, og finnes som kortversjon i papirformat som distribueres til alle leger. Veilederen er også tilgjengelig som applikasjon via smarttelefoner og nettbrett.

Ressurspersonene fra antibiotikateamet gjennomfører opplæring om antibiotikastyring i divisjonene. Når overordnet system er etablert og det er utarbeidet nødvendig materiell for lokal støtte, vil divisjonsvise antibiotikateam være støtte for lokal gjennomføring.

3. Administrerende direktør sin vurdering

Administrerende direktør vurderer tiltakene i antibiotikastyringsprogrammet som viktige. En økende utvikling av resistensproblematikk understreker også viktigheten av arbeidet med smittevern og en god kultur for grunnleggende rutiner for håndhygiene og isoleringsregimer ved smitte.

Vedlegg:

Vedlegg 1: Mandat overordnet antibiotikateam

Linker til dokumenter:

Fra Departementene: Nasjonal strategi mot antibiotikaresistens 2015-2020

https://www.regjeringen.no/contentassets/5eaf66ac392143b3b2054aed90b85210/strategi_antibiotikaresistens_230615.pdf

Fra Helse – og omsorgsdepartementet: Handlingsplan mot antibiotikaresistens i helsetjenesten

<https://www.regjeringen.no/contentassets/915655269bc04a47928fce917e4b25f5/handlingsplan-antibiotikaresistens.pdf>